

Joh

(adv.)

prep. med

me

örka me A

örka med ^{det} ACC. 2009 A

Välbo-Ryn 29

410

me et

adv. " med det samma, genast "

" ja ska ga me et "

K.A.

ACC.178

Valbo - Ryt
G. Heinen. 1919.

mæj, -'on

m. "mejanstē av sādru"

"ta s̄y ätor mæjøn"

ACC.178

A. A.

Valbo-Pyrr
G. Nimmell 1918.

mäla, -a

f. "svinnalls"

"da g^ot sm mäla"

ACC.178

C. A.

Valbo-Ryv
G. Heineken 1919

mär, -ä, -är, -ans
f. "sto"

"mära järkar"

ACC.178

L. A.

Valbo-Rys
& Nilsson 1919.

Märgelbräks

"ört med stora, gröna blad"

ACC.178

Valbo-Ry

G. Keiminen 1919.

Tiif. medd.

mark, -a, -er, -ns

f. "mark" (vikt, omkring 4 hekto)

"de vägar fyra märkar"

ACC.178

A. J.

Valbo-Rys
& Niinell 1919.

Joh

mark, f.

mark ^(best.) - a

ACC. 2009 A

Valbo Pgr 39
GD

Joh

*
masketagen

märka tåkan, pl. - änd

maskstungen

ACG. 2009 A

Valbo-Ryr 29
GG

Joh

adv. mycket

m̂φ, s. ex. m̂φ m̂φgr̂

m̂φA (adj. (2))

ACC. 2009 A

Valbo - Byr 29

CyD

msh, -st, msh, -a

n. "mohn"

"k_uhsväfs msh"

ACC.178

Kalbo-Ryft

H. Kinnunen 1919.

M. S.

m^öskön, pl. m^öns
adj. "dyotes"

"den j^elton e so m^öskön"

ACC.178

A. J.

Valbo-Ryd

U. No. in. ca. 1919.

m¹sil¹kä¹stä, -ar, -a, -a

v. tr. "kasta mull på en kista"

"han va¹nto m¹sil¹kä¹stä"

ACC.178

L. A.

Valbo-Pyyr
G. Hännel 1919.

mälta, -a, -er, -ms

f. "hörtön"

"der g_{st} sm mälter"

ACC.178

A. J.

Valbo-Ryv
& Kinck 1919.

mölvärv, -ru, -er, -ano

Nu. "mullvad"

ACC.178

M.F.

Valbo-Ryxt
J. Naimen 1919

mör, mön, mörar, -ans
m. "myra"

"har a bedrövslo möra mörar"

ACC.178

C. A.

Kalbo-Rys
G. Kinnu 1919.

Joh

* mör

mör, pl. = er, -and

'myra'

ACC. 2009 A

Valbo-Pyr 29
CGD

mörjöstint, -m, -ar, -ano
m. "litet bröd, gräddat i aska"

ACC.178

f. O.

Valbo-Ryys
G. Hämén 1919.

mörken, - st
adj. "murken"

"verkst a mörkst"

ACC.178

M. J.

Välbo-Ryft
L. Heimonen 1919.

Joh

*

mörstack, m.

möstak

'myrstack'

ACC. 2009 A

Valbo-Ryr 29

GD

m^äss^ö, -m, -ar, -ano

m. "mosse"

"v^ä va äts fo lu m^äss^ö o
fröka m^ättor"

ACC.178

M. S.

Valbo-Ryger

G. Heinen 1919.

m^hessa, -en

m. "mossa"

"se so gran messa"

ACC.178

M. P.

Valbo-Ryff
G. Niininen 1919.

m s̄ka, - kar, -ka, -ka
v. intr. "dugga"

"der m s̄ka o r̄nds h̄ls
n̄ta"

ACC.178

Till medd.

Valbo-Ryrs
G. Winell 1919.

näta driv ysnöm
adv. uttr. "hela näten igenom"

"näta driv ysnöm spela ja"

ACC.178

J. O.

Valbo-Ryt
H. Wimmer 1919.

nätshäcksfa, -a

f. "flädermus"

"der va nts änt en e nätshäcksfa"

ACC.178

A. S.

Valbo-Ry
G. Hämäläinen 1919

Joh

* Natteblausla(?) f.

vet. y. nättbråksta

ACC. 2009 A

'Fläderimus' (?)

Valbo-Ryr 29
LgD

näturfära, -a

f. "naturlära"

"ha läksa r näturfära

ACC.178

A. A.

Valbo-Rybr

G. Ninnch 1919.

nag - m

m. "brödjugg"

"tä hit någon"

ACC.178

A. A.

Valbo - Rys

G. Nilsson 1919.

nágh, -ka, nágher, -hono
f. "nagel"

"ho khàmdo nágha"

ACC.178

Kalbo-Pyys

G. Niininen 1919.

J. O.

närs

m. "stark bläst medför. frost"

"i da æ de en fäht stark närs"

ACC.178

Välbo - Ryn
G. Mincer 1919.

R. A.

nek, -a, -r, -no
f. "sädskärve"

"neka a tör"

ACC.178

A.A.

Valbo-Rys
& Nilsson 1919.

Joh

22. 24. nedriven

nerövän, n. - 24

ACC. 2009 A

Valbo-Ryr 29
LGD

nér¹möt
adj. "nedmärkt"

"der nér¹möt uts"

ACC.178

Valbo-Ryv
G. Heine 1919.

F.O.

no

adv. "nu"

"no a ja fähr"

ACC.178

A. R.

Valbo-Ryp
& Nuneu 1919.

Joh

nu för tiden

no fatia

ACC. 2009 A

Valbo-Rgr 39
CGD

nok

adv. "nog"

"no æ der nok"

ACC.178

Kalbo-Rapp

E. Hämäläinen 1919.

A. J. H.

nöka

f. "nordavind"

"i da träser de nöka"

ACC.178

J. S.

Valbo-Pyör
G. Niemi 1919.

nämra

"jantlek"

ACC.178

H. C. A.

Kalbo-Pyys
G. Niemi 1919.

Näka, -ar, -a, -a
v. tr. "nyttja"

ACC.178

Valbo-Rys
Y. H. Linell 1919.

A. A.

n^uka, -a, -er, -ms
f. "trätapp"

"sæt i n^uka"

ACC.178

G. H.

Kalbo - Rys
& Niemi 1919.

Joh

* nöttebuskar ~~sp~~, m.

nöttebuskar, -ar

'nöttebuske (haselbuske)'

ACC. 2009 A

Kalbo-Ryr 29
lyd

nymä^uka, -at
fr. adj. "nymälad"

"st^ohans æ nymä^uka"

ACC.178

C.A.

Valbo-Ryd
G. Kinnunen 1919.

nijstón, -st
n. "nypon"

"k_ok_o s_sya po nijstón"

ACC.178

Valbo-Pyyr
J. Keinänen 1919.

J. S.

best. fl. "njurarna"

njuro

ACC.178

Trif. medd.

Valbo-Rybr
G. Heimeck 1919.

Joh

mystare, n.

nästa

ACC. 2009 A

Välbo - Ryn 29
LGD

nivåls
"obrutten mark"

ACC.178

Vällev - Pys
G. Niemi 1919.

J. O.

nar

adv. "när"

ACC.178

N. N.

Valbo-Ryt
G. Minckle 1919.

Joh

adv. (konj.) *när

när

'när'

när som helst

'när som helst'

ACC. 2009 A

Valbo-Pyr 29
42

näbs

"bergsudda"

ACC.178

F.O.

Valbo - Ayr
L. Heinsle 1919.

nämanskåna, -a, -r, -ms

f. "nämndemanskanna" (varje nyvald nämndeman
skulle bjuda nämndens medlemmar,
på en kanna brännvin)

ACC.178

F.O.

Valbo - Rys
4. Mars 1919

nämen

adv. "minsann" (nek. bet.)

"nämen han got, far"

ACC.178

J.O.

Valbo-Rys
G. Nilsson 1919.

nä^hra, -ar, -a, -a
v. tr. "narra"

"Ja vel int nä^hra d^{ag}"

ACC.178

Kallio-Pyy

& Kinnunen 1919.

A. H.

Joh

adv. (prep.) konj. närmare
/
närmar

ACC. 2009 A

Valbo-Ryz 39
GD

närfäta

f. "närheten"

ACC.178

Valbo - Ry 4
G. Niemi 1919.

A. 16.

näsfa, -fa, -fer, -fers
f. "nässa"

"höko näsfer to mat"

ACC.178

J.O.

Kalbo-Pyy
G. Kiinen 1919.

Joh

nåve, m.

nävð

'hand'

ACC. 2009 A

Valbo-Rye 29

YD

n ä e l

m. "ald, upptänd genom gnidning"

F. S.

ACC.178

Valbo - Ryz

G. Nilsson 1919

nogd

adj. "nöjd"

"en blev var nogd nsn gong"

ACC.178

Valbo-Pyr

G. Hiimeli 1919.

d. 16.

nöka, -ar, -a, -a
v. br. "nyttja"

"ja nökar ent sunns"

ACC.178

A. J.

Kalle-Rys
G. Heinsén 1919.

nö₋ksk₁ - sk₁ - kerr₁ - kans

In. "mychel"

"ho ha lagt nöksk i skåpet"

ACC.178

Kalbo-Ryz

G. Kinnell 1919.

A. J.

n̂ŝn, n̂ŝ ~ n̂st, n̂ŝva

indef. pron. "någon"; obetonat utan cirkumflex.

"ja fek n̂ŝva st̂ok̂en"

ACC.178

Kalbo - Ryn

G. Kinnou 1919

A. H.

nönstans
adv. "någonstades"

ACC.178

F. O.

Valbo - Ryff
G. Ninnell 1819.

nöra,

v. intr. "tända på med torrt bränsle i spisen"

"nöra i spisen"

ACC.178

C. O.

Valbo-Ryr

nö^ora

"bränsle"

"go ä^otor et gran nö^ora"

ACC.178

L.O.

Valbo - Rys
G. Nilsson 1919.

nörstéka, -a, -er, -mo
f. "tarr sticka" (att göra upp eld med)

"go äter nörstéker"

ACC.178

J. S.

Valbo - Pys
G. H. H. 1914.

Nösmör, -H

n. "smör, kärnat av sotgräddv"
(anv. som läkemedel)

ACC.178

L. S.

Kalbo-Ry
H. Kinca 1919.

Nösta

n. "nystan"

ACC.178

A. K.

Välbo - Rym
G. Heino 1919.

Joh

gron. något

n~~o~~t, n~~o~~t ("n~~o~~t stäl~~l~~o")

ACC. 2009 A

Valbo-Ryr 29
45

nötör ; yngre: nöktör

adj. "mykter"

"han höl säg én nöör"

ACC.178

Välbo-Rys

G. Weinell 1919

A. J.

Joh

ock

o

'ocksi'

ACC. 2009 A

Valbr-Rgr 29
GD

Joh

också

ökså

ACC. 2009 A

Valbo Rgr 39
CGD

oh, -st, oh, -a
n. "ord"

"älr et oh sa ho"

ACC.178

cl. 7.

Valbo-Rydt
G. Meinen 1919.

örka, -ar, -a, -a

v. intr "örka"

"hv örka inte gå läyrö"

ACC.178

Valbo-Ry
G. Himel 1919.

om, - m, ' - ar, - ans

m. "ugn"

"omm a varm"

ACC.178

A. J. N.

Vallo-Ryö
G. Ninen 1919.

Ömbrük, -a, -er, -ms
f. "hylla på spiskupa"

ACC.178

Valbo-Phy
G. Nimmén 1919.

L. O.

Joh

* ugndörr, f.

öndör, best. - a

'ugnsdörr'

ACC. 2009 A

Valbo-Pyr 29
CSD

Omshäla

f. "läm vid att lägga i öppen spis"

ACC.178

A. A.

Valbo-Rybr
G. Winell 1919.

on ~ -o, ont

äldre: von ~ -o, vant

adj. "ond"

"en vons fot"

ACC.178

A. A.

Välbo-Ryö
G. Neimén 1919.

Önabët

"larv (Lysmarkeus larv) som fövorsakade
den sjukdom som benämndes "der öna betst"
genom att bita i ens skugga på vägen"
(enl. folktron)

ACC.178

A-S. J.

Valbo-Pyy
S. Niineu 1919.

öns, - m, - av, - ans
m. "fargalt"

ACC.178

J. S.

Valbo - Ryz
4 Hinnell 1919.

Joh

* orne?, m.

ond, m.

'osturen galt'

~ r^{und} ~ färgält

ACC. 2009 A

galt

Valbo Ryn 29
49

Joh

nb. orka med

örka mæ

ACC. 2009 A

Kalbo-Ryr 29
lyd

Armssték, -st
n. "ormbetü"

"et stögt armssték

ACC.178

A. J.

Valbo-Pyy
G. Niiniluoto 1919.

Örmstäg, -m, -'er, -ans
m. "ormgadd"

ACC.178

F. S.

Valbo - Rytt
& Nilsson 1919.

os, -st

n. "utloppet av en flod, bäck"

"der fä⁻ret o ga⁻ve osrot"

ACC.178

Valbo-Ryv

G. Ninnu 1918

F. O.

Ösmör

"ösmörgeu hie eu ugn"

ACC.178

Valbo-Ry
G. Heinen 1919

J. O.

Otrogkäfsa, - a
f. "flädermus" ?

ACC.178

C. A.

Valbo-Ryft
L. Naimen 1919.

ötör, -ny,
m. "utter"

"han sköt en ötor"

cl. 7.

ACC.178

Kalbo-Ryö
G. Niemi 1919.

jälmor

"sälgblommor"

"vi ska gå o se ätör jälmor"

ACC.178

A-P. J.

Välbo-Ryv
& Niineu 1919.

palomáka, -a, -or, -mo
f. "palstermacha"

ACC.178

J. S.

Valbo-Ry
G. Niemi 1919.

jänslömpa, -a, -or, -ns
f. "kaka, gräddad i stekpanna"

"steks jänslömpor"

ACC.178

b. 0.

Valbo - Rys
I Winca 1919.

päfa, -a, -er, -mo
~ päfa f. "pärla"

"der va gräns päfer ho har"

ACC.178

H. A.

Kalbo-Pyy
G. Kinnunen 1919.

Joh

* patte, m.

patte, -ar, -and

'yene'

~ y. yene.

ACC. 2009 A

Valbo-Ryr 29
CJD

Joh

* panka ur

i. pánka [kneþa] ur

'bulta ur [linfróna]'

ACC. 2009 A

Valbo-Pyr 39
cyd

pränksträé, -t, -træ, -a
n. "klappträ" (vid sköjning av klädes)

"ta hit pränkstræet"

ACC.178

Kalbo - Ryyr
G. Ninnu 1919.

A. A.

pielt, -on, -ar, -ans

m. "pielt" (= pojke, untkarl)

"der bor to gämbis pieltar"

ACC.178

A. J.

Kalbo - Ryr
L. Niineu 1919.

Joh

gilt, m.

gelt

h. l. Jon

ACC. 2009 A

Valbr-Rydf
98

jältar
pl. "stora gryna"

ACC.178

A. P. J.

Valbo - Rys
J. Heimonen 1919.

pèrs, pèrs

"lockord på får"

ACC.178

L. H.

Valbo - Rys
& Niiven 1919.

Joh

*
potäter (pl.)

potäter

'potatis'

[Åbrl: potäter(?)]

ACC. 2009 A

Välbo-Ry 29
C95

pióna, -a, -er, -mo
f. "pion"

ACC.178

Kalbo - Pyr
G. Nimen 1919.

Tillf. medd.

pipofjät

m. "munstycke på pipa"

ACC.178

F. S.

Valbo-Ryr
F. Ninen 1919

pjytröy

"pitrops" (fretumsstock)

ACC.178

F. S.

Valbo-Ryör
G. Ninen 1919.

frisks knäpar

"lek"

se följande lapp!

ACC.178

H. A.

Kalbo-Papp
G. N. M. 1919.

"Piska knappar" läggs så, att ett märke
"koring" (= sticka) sättes i mörken, varefter
samtliga spelare från ett bestämt avstånd
kasta vossin knapp mot "koringen".
Den voss knapp blir liggande närmast
är "försten", den därnäst "andern",
"freden" o. s. v. Knapparna samlas och
läggas jämnt plan, till tillsammans
med vätsidan uppåt. Nu är "försten" be-
rättigad att göra första sloget med fla-
ta handen över knappavlingen. De
knapparna, som därvid vändas, är
hans tillhörighet. "Andern" försöker sam-
ma manöver med återstoden o. s. v. För-
sten som är "sister" även kallad "särken"
brukas mestadels intet återstod. Mycket
brukligt särskilt i äldre tider. (vänt)

Joh

vb. gläga

ques. pha, pha

'brake gläga' ACC. 2009 A

Valbo - Ryz 29
GD

planbók, -a, -böcker, -ms
f. "planbok"

"da änto lito i den planbóka"

ACC.178

F. S.

Välbo - Rys
G. Nilsson 1919.

þrækta, -ar, -a, -a

v. útr. "þrækta"

"dei for han þrækta for"

ACC.178

A. J. K.

Kalbo-Ryv
& Hinner 1918

phögrest, -m, -ar, -ano
m. "rist"

ACC.178

Valbo-Rys
G. Hinner 1919.

M. S.

Joh

vb. glocka (1)

glocka, sup. =====

ACC. 2009 A

Valbo-Pyr 39

GD

phāma, -a, -er, -mo
~ phāma " " "

f. "plommon"

"phāmer æ bedrōvslo gō"

ACC.178

16. A.

Valbo-Ry
G. Nilsson 1919

plömsa, -ar, -'a, -a
v. intr. "plumsa"

"han plömsa i"

ACC.178

Valbo-Ryys
G. Kinnunen 1919

M. J.

phryg

"phigg"

ACC.178

A-S. J.

Valbo-Ryd
G. Niinell 1918.

phýga, -ar, -a, -a
v. intr. "phigga"

"phýga skör"

ACC.178

A-S.F.

Yalbo-Ryv
G. Ninnu 1919.

pröka

f. "ortämne"

ACC.178

J. S.

Valbo-Rytt
G. Nilsson 1919

phänta, -a, -er, -ms
f. "planta"

"phäntens stekor-ty"

ACC.178

A. A.

Välbo-Rys
G. Wijnell 1919.

fräntslägs, -m, -ar, -ans
m. "liken rabatt"

ACC.178

J. S.

Valbo-Rys
G. Kivinen 1919.

phöysfa, phöysfa ~ phöysfa² (b. och obf.)
f. "plöjt jordstycke"

Euhjē uppjifl av folkskoll. Nylän i Ryr är ordet lika
i best. och ob. form. silij.

Variant (euhjē N:s uppjifl oftast använd): phökpsfa
phökpsfa, - m, (- mns?) med toner **CC178** än som i
fältet, än som i "bältet".

J. S.

Valbo-Ryr
G. Niinea 1919.

präsl, -sln, -lar, -lans
"slaga"

e (icke e) bekräftat vid
begäran hos språkstyrelsen om
kontroll.

ACC.178

A. H.

Valbo. Rys
F. Heine 1919.

prek, -en, -ar, -ans
m. "prick"

"et förkha me präkar ja"

A.P.

ACC.178

Valbo-Pyör
J. Niemi 1919.

prēka, -ar, -a, -a
v. intr. "rōva vid något"

"prēka ĩnto po fūnstrōt"

ACC.178

A. 16.

Valbo-Ryv
& Minckel 1819.

preka tyks

"lek" utföres av 2 spelare i sänder. Redskap: en stark käpp om ca par meter, en kägla som kan ursättas av en potatisstöt eller en tombutelj. De tävlande ståa sig grensle över käppen med ryggen mot varandra. De fatu om käppen, vid vars ena ände kägla är uppställd. Den som vänder ansiktet mot målet tillfrågar av motspelaren: "Är Tykel hemma?" — "Ja, han sitter på lon (logen) o' gör skor åt mig o' mina ~~ungar~~." — "Jaa, han inte mina skor färdiga föid, skajj preka ut ögonen på honom". Därefter söker den sist talande kullstötta kägla med käppen, medan den mot målet vände söker vrida käppens ände så att den går på sidan om målet. Detta försiggir i mycket hastigt tempo.
(Lärigt uppgifti an folkskoll. Nylén)

Täp medh.

ACC.178

Källo - Ryr

G. Nylén 1919.

fróm, - m, - ar, - ans
m. "eka"

"frómm a ful i vátu"

ACC.178

L. A.

Valbo - Byr

8. Winck 1919.

prästgä^h, -gäⁿ, -gä^her, -gä^bans
m. "prästgård"

"ho för förbi prästgäⁿ"

ACC.178

A. A.

Kalbo-Ryr
& Niinen 1919

prästskät, -kn

m. "gula blommor" (åkerscup, Sommarzyken
m. fl.)

"prästskät a so tra"

ACC.178

L. A.

Valbo - Rys
4 Niinen 1919.

rinka, -er, -a, -a
v. tv. "plåga djur"

"han rinka kräka"

ACC.178

Valbo-Rys
G. Nilsson 1919.

A. N.

juukka

f. "argoint fruntimmer"

"den juukka ska en älv
tåls om"

ACC.178

J. S.

Valbo - Rys
G. N. H. 1919.

prinkon

adj: "butter, tväs"

"de en prinkon kar"

ACC.178

J. S.

Valbo-Pyr
G. H. M. U. 1919.

pts, -'st

n. "skomakareredskapen futsa
skor med"

ACC.178

J. S.

Valbo-Ry
& Niemi 1919

ju^uta, -ai, -or, -mo
f. "kudde"

"e v^uars ju^uta"

ACC.178

Valbo-Pyht
G. Kinnell 1919.

F.O.

pitáeta, -a, -er, -ms
f. "potatis"

"pitáetons æ ur jóbá"

ACC.178

A. A.

Valbo-Ryz
G. Niineu 1919.

pitätödsij

"sur gräddde och salt som sovel tee potatis"

"der drüger alt mer pitätödsij"

ACC.178

M. J.

Valbo-Ryr

G. H. H. 1919.

potätörör

n.? "riven potatis"

J. S.

ACC.178

Kalbo - Ryp
J. Niemi 1919